

कोल्हापूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.,कोल्हापूर

जा.क्र.शेती कर्जे / सी-२

दिनांक : १६/०३/२०२६

// परिपत्रक //

विषय :- सन २०२६-२७ साठी पीक कर्ज तसेच, पशुसंवर्धन, मत्स्य, रेशीम व मधुमक्षिका पालन व्यवसायाकरिता खेळते भांडवल कर्जदराबाबत.

सर्व संबंधितांना तातडीने कळविणेत येते कि,

नाबार्डने ,सं.स.राबै.पुनर्वित्त / अल्पावधी /३७/ए१ जन,एसओएफ/२०२०-२१ परिपत्रक सं.१०९/ पुनर्वित्त -३४/२०२० दिनांक १५ एप्रिल २०२० चे परिपत्रकान्वये कर्जदर निश्चित करणे संदर्भात जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती (DLTC) व राज्यस्तरीय तांत्रिक समिती (SLTC) च्या कार्यपद्धतीबाबत कळविले असून यानुसार सन २०२६-२७ चे हंगामाकरिता जिल्हयासाठीचे पीक कर्जदर तसेच, पशुसंवर्धन मत्स्य,रेशीम व मधुमक्षिका पालन व्यवसायासाठी खेळते भांडवल कर्जदर निश्चित करणेसाठी जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती (DLTC) ची सभा दिनांक १९/१२/२०२५ रोजी मा.जिल्हाधिकारीसो, कोल्हापूर यांचे अध्यक्षतेखाली आयोजित केलेली होती. सदर सभेमध्ये निश्चित केलेले कर्जदर राज्यस्तरीय तांत्रिक समिती,महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्या., हेड ऑफिस,मुंबई यांना सादर केले होते .

राज्यस्तरीय तांत्रिक समिती (SLTC) यांनी दि.११/०२/२०२६ चे सभेमध्ये सन २०२६-२०२७ करिता निश्चित केलेले पीक कर्जदर, पशुसंवर्धन, मत्स्य, रेशीम व मधुमक्षिका पालन व्यवसायासाठी खेळते भांडवल कर्जदर राज्य सहकारी बँकेने जा.क्र. सीएफए/फा.७४१/पीक कर्जदर/२०२५-२६ दि.०४/०३/२०२६ अन्वये कळविले असून त्याप्रमाणे कार्यवाही करणेची सुचना दिलेल्या आहेत.

नाबार्डकडील परिपत्रकीय सुचनेप्रमाणे जिल्हास्तरीय व राज्यस्तरीय तांत्रिक समितीचे शिफारशीप्रमाणे मा.संचालक मंडळ सभा दिनांक ०७/०३/२०२६ ठराव नं. ०४ अन्वये सन २०२६-२७ वर्षाकरिता पुढील कर्जदरास मंजूरी दिलेली आहे.

सन २०२६-२७ करिता मंजूर पीकनिहाय कर्जदर

पीक प्रकार	मंजूर प्रति हेक्टरी पिक कर्जदर रुपये
बारमाही पिक	
ऊस	
आडसाली	१८५०००
पुर्व हंगामी	१६००००
सुरु	१६००००
खोडवा	१३५०००
ऊस (AI)	२५०००

पीक प्रकार	प्रति हेक्टरी पिक कर्जदर	पीक प्रकार	मंजूर प्रति हेक्टरी पिक कर्जदर रुपये
खरीप		भाजी पीके	
तृणधान्य		फळ भाज्या (वांगी, भेंडी , कोबी, फ्लॉवर इ.)	६००००
खरीप भात	६५०००	पाले भाज्या (पालक, मेथी, शेंपू, कोथंबीर , पोकळा, चाकवत इ.)	३५०००
खरीप भात —सुधारीत (फाईन / सुपरफाईन जाती इंद्रायणी, बासमती,)	७५०००	शेंगवर्गीय भाज्या (घेवडा, वरणा, वटाणा, गवार , बिनीस इ.)	३५०००
भरड धान्य - नागली / नाचणी, वरई, राजीगरा इ.	४५०००	वेलवर्गीय भाज्या (दोडका, काकडी, कारली, दुधी भोपळा, तांबडा भोपळा इ.)	३५०००
खरीप ज्वारी (असिंचित)	४००००	मुळ /खोडवर्गीय भाज्या (मुळा, गाजर, बीट इ.)	३५०००
खरीप ज्वारी (सिंचित)	३६०००	लसून	८००००
खरीप मका	४००००	कांदा — खरीप	८५०००
खरीप बाजरी -	३४०००	कांदा — रब्बी	९५०००
कडधान्य		मिरची	९००००
ख. उडीद	३००००	बटाटा, रताळे	९००००
ख. मुग	३००००	टोमॅटो	१०००००
ख. तूर (असिंचित)	५००००	आले	११५०००
ख. तूर (सिंचित)	५५०००	हळद	१४००००
तेलबिया		फुल पीके	
ख. सोयाबीन	७००००	झेंडू	५२५००
ख. भुईमूग	५००००	निशिगंध	५२५००
ख. कारळा (कोरटे) करडई	३००००	अॅस्टर	५२५००
ख. सुर्यफुल	४४०००	गुलाब	६००००
ख. तिळ	३००००	शेवंती	६००००
ख. जवस (सिंचित)	३२०००	जासमीन	५२५००
रब्बी / उन्हाळी पिके		मोगरा	५२५००
तृणधान्य		ग्रिन हाऊसमधील पीकासाठी (५०० चौ.मी.)	
रब्बी ज्वारी (सिंचित) (असिंचित)	४५०००	गुलाब	६६०००
बाजरी (सिंचित)	३८०००	जरबेरा	८००००
बाजरी (असिंचित)	३२०००	कार्नेशन	९५०००
रब्बी मका (सिंचित)	५००००	ऑर्किड	११००००
रब्बी गहू (सिंचित)	४७०००	सिमला मिरची	४२०००
कडधान्य		चारा पिके	
रब्बी हरभरा (सिंचित) (असिंचित)	४५०००	गजराज	६००००
तेलबिया		लसून ग्रास	६००००
भुईमूग (सिंचित)	५२५००	पवना गवत	६००००
सुर्यफूल (सिंचित)	४५०००	मका — हिरवा चारा	४२०००
सोयाबीन	७००००	बाजरा — हिरवा चारा	२१०००
उन्हाळी		ज्वारी — हिरवा चारा	३२०००
मका	५००००	नेपियर गवत	४५०००
मका (स्विट कॉर्न)	५००००	इतर पिके	
उन्हाळी भात (बासमती इ.)	७५०००	पानमळा	८००००
मूग	३००००	बांबू	८२०००
बाजरी	२८०००	लाख	८५०००
उडीद	३००००	रेशम तुती-लागवड	१५००००

पीक प्रकार	मंजूर प्रति हेक्टरी पिक कर्जदर रुपये		पीक प्रकार	मंजूर प्रति हेक्टरी पिक कर्जदर रुपये
फळ झाडे				
केळी	१२५०००		लिंबू	८५०००
केळी (टिश्युकल्चर)	१६५०००		नारळ	१२५०००
द्राक्ष	३८००००		सिताफळ	८००००
काजू	१७००००		लिंबूवर्गीय (मोसंबी,संत्री)	११००००
पेरू	८००००		बोर	४७०००
आंबा हापूस	२०००००		आवळा	५००००
आंबा केसर	१८००००		अंजीर	१०००००
पपई	८५०००		अनणस	८००००
डाळींब	१८००००		स्ट्रॉबेरी	१८००००
चिक्कू	१०५०००		स्ट्रॉबेरी व्हटीकल	२६००००
			ड्रॅगन फ्रुट	१४००००

पशुसंवर्धन ,मत्स्य ,रेशिम व मधुमक्षिका पालन व्यवसाय खेळते भांडवल मंजूर कर्जदर

अ. नं.	कर्ज प्रकार (खेळते भांडवली कर्ज)	समाविष्ट खर्च	उत्पन्न निर्मिती कालावधी (Repayment cycle)	वर्षे २०२६-२७ मंजूर कर्जदर	मुदत
अ)	पशुपालन / दुग्ध व्यवसाय				
	जातिवंत म्हैस १ युनिट	पशुखाद्य,ओली व वाळलेली वैरण, क्षारमिश्रण,औषध	३० दिवस	१२५००	३१ मार्च २०२७
			६० दिवस	२५०००	
			९० दिवस	३७५००	
	स्थानिक म्हैस १ युनिट		३० दिवस	१००००	
			६० दिवस	२००००	
			९० दिवस	३००००	
	संकरीत गाय १ युनिट		३० दिवस	१२५००	
			६० दिवस	२५०००	
			९० दिवस	३७५००	
	स्थानिक गाय १ युनिट		३० दिवस	१००००	
			६० दिवस	२००००	
			९० दिवस	३००००	
ब)	शेळीमेंढी पालन १ युनिट (१०शेळी +१ बोकड)	खाद्य,वैरण,क्षार, औषध	१२ महिने	४००००	३१ मार्च २०२७
क)	कुक्कुटपालन बॉयलर १००० पक्षी ब्रॉयलर (बायबॅक) १००० पक्षी लेयर १०० पक्षी गावठी १०० पक्षी	खाद्य,औषध,लाईट बिल,मजूरी इ.	४५ दिवस ४५ दिवस १२ महिने १२ महिने	५०००० २२५०० ५०००० ५००००	३१ मार्च २०२७
ड)	मत्स्य व्यवसाय				
	एक हेक्टर शेत तळ्यातील मत्स्य पालन(सर्व जाती)	मत्स्य बिज,खाद्य,लाईट, मजूरी इ.	१२ महिने	५०००००	३१ मार्च २०२७
	पिंजरा पध्दतीने मत्स्य पालन(प्रति पिंजरा)			५००००	
	नदी /तलाव प्रति मच्छिमार			८००००	
इ)	मधुमक्षिका पालन (१० पेटयासाठी)	साखर,वाहतूक, औषध,मेणपत्रा,मजूरी	१२ महिने	९००००	३१ मार्च २०२७
ई)	रेशीम व्यवसाय (प्रति हेक्टर)	किटक संगोपण	१२ महिने	१५००००	३१ मार्च २०२७

पशुसंवर्धन, मत्स्य, रेशीम व मधुमक्षिका पालन व्यवसाय खेळते भांडवल कर्ज वितरण कालावधी १ एप्रिल २०२६ ते ३१ मार्च २०२७ असा राहिल. सदर कर्जाची देय तारीख (Due date) ३१ मार्च २०२७ राहिल.

पीक कर्जाची मंजूरी असणाऱ्या सभासदांनाच **पशुपालन / दुग्ध व्यवसायाकरिता कमाल २ जनावराकरिता** खेळते भांडवल कर्ज मंजूर करणेत येईल. याकरिता, दूध संस्थेने दूध बिलाची रक्कम शेतक-याचे बँक सेव्हिंग खाती जमा करत असलेबाबतचे हमी पत्र सादर केले पाहिजे. जिल्ह्यातील प्रमुख दूध संघामार्फत शेतक-यांना दर १० ते १५ दिवसांचे दूध बिलाची रक्कम आदा केली जात असलेने शेतक-यांना ३० दिवसांकरिता लागणारे खेळते भांडवल मंजूर करणेत यावे.

शेळी मेंढी पालन कर्जाकरिता सभासदांचे किमान १० आर बागायत किंवा २० आर जिरायत क्षेत्र आवश्यक राहिल. शेळी / मेंढी बांधण्याकरिता शेड असावे.

१) व्यक्तिगत पिक कर्ज मर्यादा (IMBP):

शेतक-याच्या लागवडी खालील क्षेत्र व मंजूर पिक कर्जदर याच्या आधारे गणना केलेली रक्कम हीच व्यक्तिगत कर्ज मर्यादा म्हणून निश्चित केली जाईल.

२) खावटी कर्ज (Consumption) :-

नाबार्ड यांचे परिपत्रक क्र.७१/पीसीडी-०४/२०११-१२ दिनांक ३०/३/२०१२ अन्वये किसान क्रेडिट कार्ड योजनेअंतर्गत पीक कर्ज मंजूरीचे ३०% इतके खावटी (consumption) कर्ज मंजूरी दिली जाते. यामध्ये १०% खावटी कर्ज व २०% शेती मालमत्ता देखभाल-दुरुस्तीचा समावेश राहिल.

३) आकस्मिक कर्ज (Contingent) :-

बँकेच्या स्वतःच्या धोरणानुसार फक्त ऊस पीक कर्ज मंजूरीच्या २०% आकस्मिक (Contingent) कर्ज मंजूरी देणेत येईल.

४) इतर :-

भुमिहिन सभासदांकरिता खावटी कर्ज किमान मर्यादा रु.२५००/- व कमाल त्यांनी धारण केलेल्या शेअर्सच्या ८०% इतपत राहिल.

केंद्र शासनाच्या किसान क्रेडिट कार्ड योजनेनुसार सभासदांना रोखीने पिक, खावटी व आकस्मिक कर्ज वितरण करणेचे धोरण यापूर्वी प्रमाणेच कायम राहिल.

५) शासन व्याज परतावा —

केंद्र व राज्य शासन व्याज परतावा धोरणानुसार “पीक कर्ज / खेळते भांडवल कर्जावर व्याज परताव्याची गणना करतांना कर्ज वितरण तारखेपासून शेतक-यांनी प्रत्यक्ष कर्ज परतफेड केलेल्या तारखेपर्यंत किंवा बँकेने कर्ज परतफेडीसाठी निश्चित केलेली तारीख किंवा १ वर्ष यापैकी अगोदरच्या तारखेपर्यंत केली जाते.”

सबब, बँकेने केंद्र व राज्य शासनाच्या व्याज परतावा धोरणास अनुसरून कर्जावर पुढील प्रमाणे व्याज आकारणी केली जाते.

अ. नं.	कर्ज प्रकार	कर्ज वितरण तारखेपासून देय तारखेपर्यंत (Due Date)		कर्ज थकतारखेनंतर (After overdue) (द.सा.द.शे.२% दंड व्याजासह)	
		बँकेने संस्थांना आकारावयाचा द.सा.द.शे. व्याजदर	संस्थेने सभासदांना आकारावयाचा व्याजदर	बँकेने संस्थांना आकारावयाचा द.सा.द.शे. व्याजदर	संस्थेने सभासदांना आकारावयाचा व्याजदर
अ)	शासन व्याज परताव्यासाठी पात्र -				
१	पीक कर्ज	४.००%	६.००%	१०.००%	१२.००%
२	पशुसंवर्धन, मत्स्य, रेशीम व्यवसाय, मधुमक्षिका पालन इ. खेळते भांडवल कर्ज	५.५०%	७.००%	१०.००%	१२.००%
ब)	शासन व्याज परताव्यासाठी अपात्र —				
१	पीक कर्ज व पशुसंवर्धन, मत्स्य, रेशीम, मधुमक्षिका पालन इ. व्यवसाय खेळते भांडवल कर्ज	९.००%	११.००%	११.००%	१३.००%

६) पिक कर्ज वितरण व परतफेड तारीख तक्ता :-

अ.नं.	पिकाचे नांव			कर्ज वितरण तारीख	कर्ज परतफेडीची तारीख
अ	खरीप हंगाम				
	१	तृण धान्य -		०१/०४/२०२६ ते ३०/०९/२०२६	३१/०३/२०२७
		भात ,ज्वारी ,बाजरी, नाचणी, मक्का इ.			
	२	कडधान्य			
		तुर,उडीद,मुग इ.			
	३	तेलबीया -			
		भुईमूग,सुर्यफुल,सोयाबीन,तीळ इ.			
	४	इतर पिक -			
		मिरची,टोमॅटो,कांदा,बटाटा,हळद ,आले, रताळे इ.			
ब	रब्बी हंगाम				
	१	तृण धान्य -		०१/१०/२०२६ ते ३१/०३/२०२७	३०/०६/२०२७
		ज्वारी ,गहू, बाजरी,नाचणी,मक्का इ.			
	२	कडधान्य-			
		हरभरा,वटाणा इ.			
	३	तेलबीया -			
		सुर्यफुल,करडई, तीळ इ.			
	४	इतर पिक -			
		कांदा,बटाटा इ.			
क	उन्हाळी पिके				
	१	तृणधान्य		०१/१०/२०२६ ते ३१/०३/२०२७	३०/०६/२०२७
		भात,मक्का इ.			
	२	तेलबीया			
		सुर्यफुल,भुईमूग इ.			
ड	बारमाही पिके				
	१	ऊस प्रकार	लागण कालावधी	०१/०७/२०२६ ते ३०/०६/२०२७	३०/०६/२०२७ मुदतवाढ ३०/०६/२०२८
		आडसाली	जुलै / ऑगस्ट		
		पुर्व हंगामी	सप्टेंबर / ऑक्टोंबर		
		सुरु / एकसाली	नोव्हेंबर ते मार्च		
		खोडवा / निडवा	तोडणीनंतर		
	२	फळझाडे			
		१	केळी	०१/०४/२०२६ ते ३१/०३/२०२७	३१/०३/२०२७ मुदतवाढ ३०/०६/२०२८
		२	काजू	०१/०६/२०२६ ते ३१/१२/२०२६	३१/०५/२०२७
		३	आंबा	०१/०७/२०२६ ते ३१/१२/२०२६	३०/०६/२०२७
		४	द्राक्षे	०१/०४/२०२६ ते ३१/१२/२०२६	३१/०३/२०२७
इ	भाजीपाला — प्रत्येक भाजीपाला पिकांचा पेरणी व काढणी कालावधी वेगवेगळा असलेने त्या त्या पिकांच्या हंगामानुसार कर्ज वितरण व परतफेड तारीख निश्चित करणेत यावी.				

७) खावटी नं.१ कर्ज वितरण तारीख व कर्ज परतफेड तारीख निश्चित करताना मंजूर पिकाचे तारखेप्रमाणे निश्चित करावी. उदा. खरीप ,रब्बी ,बारमाही पीकाप्रमाणे.

- ८) खावटी नं.२ कर्ज वितरण तारीख १/०४/२०२६ ते ३०/०९/२०२६ व कर्ज परतफेड तारीख ३१/०३/२०२७ राहिल.
- ९) दिर्घ मुदत पीके (१२ महिन्यापेक्षा जास्त कालावधी)- ऊस,केळी इ.बाबतीत विनाथकीत येणे कर्जास १ जुलै रोजी मुदतवाढ देणेत यावी. याकरिता संस्थांच्याकडून विनाथकीत कर्ज येणेबाकीच्या As on वचनचिठ्या घेणेत याव्यात.
- १०) सन २०१२-१३ पीक कर्जदर धोरण पुस्तीकेतील संस्था व सभासद कर्ज विषयक सर्व नियम / अटी व सुचना तसेच, याअनुषंगाने वेळोवेळी कळविलेले परिपत्रकातील सुचना लागू राहतील.
- ११) शासनाचे ई पीक पहाणी ऑपव्दारे पीकांचे नोंदी करणेबाबत शेतकऱ्यांमध्ये जनजागृती करावी. जेणेकरून भविष्यात त्याचा उपयोग विमा क्लेम,कर्ज मिळवणेसाठी करता येईल.
- १२) केंद्र शासनाचे ३.००% व्याज परतावा योजनेचा (PRI) लाभ मिळणेकरिता शेतकऱ्यांनी कर्जाचे उचल केलेल्या तारखेपासून १ वर्ष किंवा देय तारीख यापैकी अगोदरच्या तारखेपर्यंत कर्ज परतफेड करणे आवश्यक आहे.
- १३) संस्थेने पंचकमिटी सभेत सदर नविन सुधारीत परिपत्रकाचे सविस्तर वाचन करून याबाबतची नोंद घ्यावी व त्यानुसार कार्यवाही करणेची आहे.

खरीप हंगाम एप्रिल २०२६ पासून सुरु होत असून हंगामासाठी शेतकऱ्यांना खेळते भांडवल तात्काळ उपलब्ध होणेचे दृष्टीने सन २०२६-२७ ची कर्ज मर्यादा पत्रके मंजूरीसाठी शिफारस करून केंद्र कार्यालयाकडे तात्काळ पाठविणेचे आहेत.

(जी.एम.शिंदे)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

प्रत माहिती व कार्यवाहीसाठी :

१. चेअरमन / सचिव,
सर्व, प्राथमिक कृषी पत पुरवठा संस्था
२. निरीक्षक / उपनिरीक्षक,सर्व शाखा
३. शाखाधिकारी ,सर्व शाखा
४. विभागीय अधिकारी,सर्व तालूके / विभाग
५. उपव्यवस्थापक,सर्व विभाग
६. व्यवस्थापक,सर्व विभाग

प्रत माहितीसाठी सविनय सादर :

१. मा.चेअरमनसो,केंद्र कार्यालय
२. मा.व्हा.चेअरमनसो,केंद्र कार्यालय
३. मा.अध्यक्ष,
जिल्हास्तरीय तांत्रिक समिती सभा तथा जिल्हाधिकारीसो,कोल्हापूर
स्वराज्य भवन,असेंब्ली रोड,कोल्हापूर
४. मा.अग्रणी जिल्हा व्यवस्थापकसो,
बँक ऑफ इंडिया,बिनखांबी गणेश मंदिर शेजारी,कोल्हापूर
५. मा.जिल्हा विकास व्यवस्थापकसो,नाबार्ड,कोल्हापूर